

**ZAKON O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O PRIZNAVANJU KVALIFIKACIJA U OBLASTI
VISOKOG OBRAZOVANJA NA ZAPADNOM BALKANU**

Član 1

Potvrđuje se Sporazum o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu, koji su potpisali predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije, u Briselu 11. oktobra 2022. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na crnogorski jezik, glasi:

AGREEMENT

**ON THE RECOGNITION OF HIGHER EDUCATION QUALIFICATIONS IN THE WESTERN
BALKANS**

The Representatives of Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo*, Montenegro, North Macedonia and Serbia (hereinafter referred to as "Parties" and individually as "the Party")

TAKING INTO CONSIDERATION the Western Balkans Leaders Declaration on the Common Regional Market – A catalyst for deeper regional economic integration and a stepping stone towards the EU Single Market, adopted at the Summit, of the Western Balkans leaders under the framework of the Berlin Process, held in Sofia on 10 November 2020;

RECONGNIZING the higher education as a public good and a public responsibility, and being aware of the need to uphold and protect the principles of academic freedom and of the autonomy of higher-education institutions;

DESIRING to promote and strengthen the close ties and to expand the foundations for co-operation in the Western Balkans, and to develop cooperation between higher education and research institutions of the Parties and to promote academic mobility;

CONVINCED that the recognition of qualifications concerning higher education will facilitate interdependent learning and knowledge development via the mobility of students, academics, researchers, and professionals and will enhance cooperation in higher education;

COMMITTED to respond to the need for a Global Convention on the recognition of qualifications concerning higher education to complement the regional agreements on the

*This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

recognition of qualifications concerning higher education, and to enhance the cohesion between them;

REFERING TO the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region, and the commitments of the European Higher Education Area (EHEA), including the implementation of the tools of the Bologna Process;

HAVING REGARD to the development of the external and internal quality assurance mechanisms based on the Standards and Guidelines for Quality Assurance in EHEA;

BASED ON the need to find common, practical and transparent solutions to improve recognition practices in higher education by establishing a standard and procedures for the recognition of higher education qualifications;

CONVINCED that this Agreement will promote academic mobility, as well as cooperation regarding fair and transparent procedures for recognition and quality assurance and academic integrity in higher education in the Western Balkans;

Have hereby agreed as follows:

GENERAL PROVISIONS

Article 1

- (I) This Agreement regulates the recognition of higher education qualifications, the continuation of studies and access to non-regulated labour market in each of the Parties.
- (II) The present Agreement applies to the Higher Education (HE) qualifications obtained in the public accredited Higher Education Institutions (HEIs) of the Parties, the list of which will be further specified by the Joint Commission established according to Article 6.
- (III) The jurisdiction of the individual higher education institutions of the Parties is safeguarded for the purpose of access to higher education, the continuation of studies and the obtainment of higher education qualifications. They exercise this jurisdiction in the context of their autonomy and in accordance with their respective systems, taking into account the coordination framework that this Agreement establishes.
- (IV) The correspondence between the higher education qualifications indicated in this Agreement does not imply exemption from other obligations connected with access to the HEIs of the Parties, enrolment in the study program.
- (V) This agreement is without prejudice to and shall not derogate any previous arrangement, practices or agreement between two or more Parties that is more beneficial to the natural persons/holders of higher education qualifications and does not provide an obstacle for the establishment of any such further arrangement or agreement.

RECOGNITION OF HIGHER EDUCATION QUALIFICATIONS

Article 2

- (I) For the purpose of this Agreement the higher education qualification represents any degree, diploma or other certificate issued by a competent HE institution of one of the Parties attesting the successful completion of a study programme offered by an accredited institution.

(II) The recognition of the higher education qualifications issued by the HEIs of the Parties at the completion of the respective study program, in accordance with the legal framework in force in the respective Party, shall be realized in accordance with the correspondence, which also specifies recognition procedures and rules as follows:

- The qualifications will be evaluated and recognized in accordance with the right acquired by the qualification in the issuing Party;
- Parties shall recognize qualifications in a flexible manner and only substantial difference which should be elaborated, might lead to non-recognition. On the request of the other ENIC/NARIC centres, an ENIC/NARIC centre shall respond within a week or inform that an additional investigation is needed;
- For acquiring additional information, on the request of an ENIC/NARIC centre of that Party, every institution in the Party should respond within 7 days.

OTHER HIGHER EDUCATION STUDY PROGRAMMES

Article 3

Qualifications of shortened and other education courses offered by HEIs of the Parties may be evaluated and recognized as valid, as long as they provide the obtainment of high education achievement corresponding to ECTS or learning outcomes, as well as in respect to the corresponding level of the qualification framework and relevant regulations of the Parties.

RECOGNITION OF QUALIFICATIONS FOR ACCESS TO NEXT-LEVEL COURSES PURPOSES

Article 4

Enrolment in study programs is subject to compliance with the internal regulations of the HEIs in the receiving Party.

COLLABORATION BETWEEN ENIC/NARIC CENTERS

Article 5

In order to facilitate the evaluation of the HE qualifications issued by the respective HEIs and to increase evaluation skills of the foreign HE qualifications, presented also from third-party systems, the Parties undertake to encourage maximum collaboration between the respective domestic Recognition Centers (ENIC/NARIC Centers), including the exchange and the sharing of experiences, tools and databases, including cooperation through the Western Balkans Regional Recognition Database (RRD), as well as collaborating among themselves to implement projects related to the assessment of HE qualifications, transparency in the documentation to be presented for the recognition of foreign HE qualifications and to fight the phenomenon of forgery of documents awarded by HEIs.

To avoid the phenomenon of forgery from the previous paragraph, every HEI from the Parties is obliged to reply on the request of the ENIC/NARIC centres of Parties, free of charge and within 14 days after receiving the request for confirmation of an authenticity of qualification.

THE JOINT COMMISSION ON RECOGNITION OF HIGHER EDUCATION QUALIFICATIONS

Article 6

A Joint Commission on Recognition of Higher Education Qualifications (the Commission) shall be established based on this Agreement tasked with organising, coordinating and monitoring activities related to the implementation of this Agreement.

Article 7

- (I) The Joint Commission shall be composed of three representatives of each Party.
- (II) The work of the Joint Commission shall be coordinated by the Regional Cooperation Council in cooperation with Education Reform Initiative of South-East Europe (ERI SEE).

Article 8

- (I) The Parties shall provide the Joint Commission with their own list of accredited HEIs, subject to this Agreement, no later than 3 months after entry into force of this Agreement, which may be reviewed by the Joint Commission if so requested by one of the Parties.
- (II) The Joint Commission shall meet at least twice a year, or upon request of a Party, and shall report annually to the Parties concerning the implementation and application of this Agreement.
- (III) The Joint Commission shall adopt its Rules and Procedures.
- (IV) All the decisions of the Joint Commission shall be made by consensus of all Parties.

Article 9

The Joint Commission shall also focus on, but is not limited to:

- a) Facilitate cooperation and communication among Quality Assurance Agencies, including visits to Accreditation Agencies, if applicable;
- b) Facilitate smooth cooperation of relevant institutions through the RRD;
- c) Address issues related to substantial difference in relation to recognition of qualifications;
- d) Analyse various issues regarding recognition of qualifications, and propose joint actions.

Article 10

The Joint Commission shall review and approve the updates of the lists provided by the Parties to reflect the changes in the accreditation status of the Higher Education Institutions in the Parties. Such updates shall respect the responsibility of the Parties for the organisation of the education systems.

TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS

Article 11

This Agreement shall be amended only with the written consent of all Parties, subject to the same procedure necessary to conclude this Agreement.

Article 12

The scope of this Agreement can be expanded to accredited private HEIs, with the written consent of all Parties.

Article 13

The Parties agree that any disputes arising from the implementation of this Agreement shall be discussed within the Joint Commission established according to Article 6.

ENTRY INTO FORCE

Article 14

(I) This Agreement is subject to ratification, acceptance, or approval in accordance with the requirements foreseen by the relevant legislation of the Parties. The formal notice of ratification, acceptance, or approval shall be deposited with the Depository.

(II) This Agreement shall enter into force on the thirtieth day upon the deposition of the third formal notice of ratification, acceptance, or approval for those Parties that have deposited their formal notice of ratification, acceptance, or approval.

(III) For each Party depositing its formal notice of ratification, acceptance, or approval after the date of the deposit of the third formal notice of ratification, acceptance or approval, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the day on which that Party deposits its formal notice of ratification, acceptance, or approval.

(IV) North Macedonia shall act as Depository and shall notify all Parties of any notification received in accordance with this Article and any other act or notification relating to this Agreement.

Article 15

If one Party withdraws from this Agreement, it shall cease to be effective only for that Party within 30 days from the date of deposit of the notification thereof to the Depository.

Article 16

The withdrawal from this Agreement shall not have any impact with respect to:
(a) Recognition decisions taken previously under the provisions of this Agreement;
(b) The recognition assessments still in progress under this Agreement.

Article 17

The Agreement is drawn up in the English language in one original version, which will remain in the possession of the Depository. Each Party will receive one verified copy of the Agreement.

SPORAZUM
O PRIZNAVANJU KVALIFIKACIJA U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA
NA ZAPADNOM BALKANU

Predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova¹, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije (dalje u tekstu zajedno "Ugovorne strane" i pojedinačno "Ugovorna strana");

UZIMAJUĆI U OBZIR Deklaraciju lidera Zapadnog Balkana o zajedničkom regionalnom tržištu – katalizator dublje regionalne ekonomske integracije i odskočna daska ka jedinstvenom tržištu Evropske unije (EU), usvojenu na Samitu lidera Zapadnog Balkana u okviru Berlinskog procesa, održanom u Sofiji 10. novembra 2020;

PREPOZNAJUĆI visoko obrazovanje kao javno dobro i javnu odgovornost i svjesne potrebe da se unapređuju i štite principi akademske slobode i autonomije visokoškolskih ustanova;

SA ŽELJOM da unapređujemo i jačamo bliske veze i proširujemo osnove saradnje na Zapadnom Balkanu i razvijamo saradnju između visokoškolskih i naučnih ustanova Ugovornih strana i promovišemo akademsku mobilnost;

UVJERENE da će se priznavanjem kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja olakšati međuzavisno učenje i razvijanje znanja putem mobilnosti studenata, akademskog osoblja, naučnika i stručnjaka i osnažiti saradnja u visokom obrazovanju;

RIJEŠENE da odgovorimo na potrebu da Globalna konvencija o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja dopuni regionalne sporazume o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja i pojačamo njihovu međusobnu koheziju;

POZIVAJUĆI SE NA Konvenciju o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja u evropskom regionu i obaveze Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA), uključujući primjenu instrumenata Bolonjskog procesa;

IMAJUĆI NA UMU razvoj spoljašnjih i unutrašnjih mehanizama obezbjeđivanja kvaliteta na osnovu Standarda i smjernica obezbjeđivanja kvaliteta u EHEA;

POLAZEĆI OD potrebe za pronalaženjem zajedničkih, praktičnih i transparentnih rješenja za unapređenje prakse priznavanja u visokom obrazovanju uspostavljanjem standarda i procedura za priznavanje kvalifikacija visokog obrazovanja;

UVJERENE da će ovaj Sporazum unaprijediti akademsku mobilnost, kao i saradnju u oblasti pravičnih i transparentnih procedura priznavanja i obezbjeđivanja kvaliteta i akademskog integriteta u visokom obrazovanju na Zapadnom Balkanu;

Dogovorile su se kao što slijedi:

¹ Ovaj naziv ne prejudicira stavove o statusu i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN-a 1244/1999 i Odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti

OPŠTE ODREDBE

Član 1

- (I) Ovaj Sporazum uređuje priznavanje kvalifikacija visokog obrazovanja, nastavak studija i pristup neregulisanom tržištu rada u svakoj od Ugovornih strana.
- (II) Ovaj Sporazum primjenjuje se na kvalifikacije visokog obrazovanja (HE) stečene u javnim akreditovanim visokoškolskim ustanovama (HEI) Ugovornih strana, čiji će spisak bliže utvrditi Zajednička komisija osnovana u skladu sa članom 6.
- (III) Nadležnost pojedinih visokoškolskih ustanova Ugovornih strana zaštićena je u pogledu pristupa visokom obrazovanju, nastavka studija i sticanja kvalifikacija visokog obrazovanja. One ostvaruju nadležnost u kontekstu svoje autonomije i u skladu sa njihovim odgovarajućim sistemima, uzimajući u obzir okvir za koordinaciju koji se ovim Sporazumom uspostavlja.
- (IV) Podudarnost između kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja navedenih u ovom Sporazumu ne podrazumijeva izuzeće od drugih obaveza u vezi sa pristupom visokoškolskim ustanovama Ugovornih strana, odnosno upisom na studijski program.
- (V) Ovaj Sporazum ne utiče, niti derogira bilo koji prethodni aranžman, praksu ili dogovor između dvije ili više Ugovornih strana koji je povoljniji po fizička lica/imaoce kvalifikacija visokog obrazovanja i ne predstavlja prepreku za uspostavljanje takvog novog aranžmana ili dogovora.

PRIZNAVANJE KVALIFIKACIJA VISOKOG OBRAZOVANJA

Član 2

- (I) U svrhe ovog Sporazuma, kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja je bilo koji stepen obrazovanja, diploma ili drugi sertifikat izdat od strane nadležne visokoškolske ustanove jedne od Ugovornih strana kojim se potvrđuje uspješno završen studijski program koji nudi akreditovana ustanova.
- (II) Priznavanje kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja izdatih od strane visokoškolskih ustanova Ugovornih strana po završetku odgovarajućeg studijskog programa, u skladu sa važećim zakonskim okvirom u dotičnoj Ugovornoj strani, ostvaruje se u zavisnosti od podudarnosti, koja takođe definiše postupke i pravila priznavanja kao što slijedi:
- Kvalifikacije se ocjenjuju i priznaju u skladu sa pravom koje se datom kvalifikacijom stiče u onoj Ugovornoj strani koja je kvalifikaciju izdala;
 - Ugovorne strane su dužne da pokažu fleksibilnost u postupku priznavanju kvalifikacija, a do nepriznavanja može doći jedino u slučaju da se utvrdi značajna razlika, koja treba da bude obrazložena. Na zahtjev drugih ENIC/NARIC centara, ENIC/NARIC centar dužan je da odgovori u roku od sedam dana ili dostavi obavještenje da je neophodna dodatna istraga;
-

- U svrhe dobijanja dodatnih informacija, na zahtjev ENIC/NARIC centra date Ugovorne strane, svaka ustanova u toj Ugovornoj strani treba da odgovori u roku od 7 dana.

DRUGI STUDIJSKI PROGRAMI U VISOKOM OBRAZOVANJU

Član 3

Kvalifikacije skraćenih ili drugih obrazovnih programa koje nude visokoškolske ustanove Ugovornih strana mogu se ocijeniti i priznati kao važeće ukoliko obezbjeđuju ostvarivanje visokog obrazovnog postignuća koje odgovara ECTS-u ili ishodima učenja, kao i u pogledu odgovarajućeg nivoa okvira kvalifikacija i odgovarajućih propisa Ugovornih strana.

PRIZNAVANJE KVALIFIKACIJA U SVRHE PRISTUPA PROGRAMIMA NAREDNOG NIVOA

Član 4

Upis na studijske programe vrši se u skladu sa internim propisima visokoškolskih ustanova u Ugovornoj strani prijema.

SARADNJA IZMEĐU ENIC/NARIC CENTARA

Član 5

Kako bi se olakšala evaluacija kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja od strane odgovarajućih visokoškolskih ustanova i unaprijedile vještine evaluacije kvalifikacija stranih visokoškolskih ustanova, koje se takođe dostavljaju iz sistema trećih strana, Ugovorne strane se obavezuju na podsticanje maksimalne saradnje između odgovarajućih domaćih Centara za priznavanje (ENIC/NARIC centri), uključujući razmjenu i prenošenje iskustva, instrumenata i baza podataka, uključujući saradnju preko Regionalne baze podataka priznatih kvalifikacija visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu (RRD), kao i međusobnu saradnju u svrhe sprovođenja projekata vezanih za ocjenu kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja, transparentnost dokumentacije koju treba dostaviti radi priznavanja kvalifikacija stranih visokoškolskih ustanova i borbe protiv pojave falsifikovanja isprava koje izdaju visokoškolske ustanove.

Kako bi se izbjegla pojava falsifikovanja is prethodnog stava, svaka visokoškolska ustanova iz Ugovornih strana dužna je da odgovori na zahtjev ENIC/NARIC centara u Ugovornim stranama, besplatno i u roku od 14 dana od prijema zahtjeva za potvrdu autentičnosti kvalifikacije.

ZAJEDNIČKA KOMISIJA ZA PRIZNAVANJE KVALIFIKACIJA U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

Član 6

Zajednička komisija za priznavanje kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja (Komisija) uspostavlja se shodno ovom Sporazumu sa zadatkom da organizuje, koordiniše i prati aktivnosti vezane za sprovođenje ovog Sporazuma.

Član 7

- (I) Zajednička komisija u svom sastavu ima po tri predstavnika svake Ugovorne strane.
- (II) Radom Zajedničke komisije koordiniše Savjet za regionalnu saradnju u saradnji sa Inicijativom za reformu obrazovanja u Jugoistočnoj Evropi (ERI SEE).

Član 8

- (I) Ugovorne strane dužne su da Zajedničkoj komisiji dostave listu akreditovanih visokoškolskih ustanova, u smislu ovog Sporazuma, najkasnije 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma, koju Zajednička komisija može revidirati na zahtjev jedne od Ugovornih strana.
- (II) Zajednička komisija sastaje se najmanje dva puta godišnje, ili na zahtjev jedne od Ugovornih strana i Ugovornim stranama dostavlja godišnji izvještaj o sprovođenju i primjeni ovog Sporazuma.
- (III) Zajednička komisija usvaja Poslovnik o radu.
- (IV) Sve odluke Zajedničke komisije donose se konsenzusom svih Ugovornih strana.

Član 9

Zajednička komisija bavi se, između ostalog, i sljedećim:

- a) pružanje podrške saradnji i komunikaciji između agencija za obezbjeđivanje kvaliteta, uključujući posjete agencijama za akreditaciju, ukoliko je primjenjivo;
- b) pružanje podrške nesmetanoj saradnji odgovarajućih ustanova posredstvom RRD-a;
- c) rad na pitanjima vezanim za značajne razlike u postupku priznavanja kvalifikacija;
- d) analiza različitih pitanja vezanih za priznavanje kvalifikacija i predlaganje zajedničkih aktivnosti.

Član 10

Zajednička komisija pregleda i odobrava ažurirane spiskove koje dostavljaju Ugovorne strane kako bi spiskovi odražavali promjene u pogledu akreditacije visokoškolskih ustanova u Ugovornim stranama. Prilikom ažuriranja poštuje se nadležnost Ugovornih strana za organizaciju obrazovnog sistema.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11

Ovaj Sporazum može se mijenjati isključivo uz pismenu saglasnost svih Ugovornih strana, shodno istoj proceduri koja je bila neophodna za zaključivanje ovog Sporazuma.

Član 12

Domen primjene ovog Sporazuma može se proširiti na akreditovane privatne visokoškolske ustanove, uz pismenu saglasnost svih Ugovornih strana.

Član 13

Ugovorne strane su saglasne da će se eventualni sporovi nastali u vezi sa sprovođenjem ovog Sporazuma razmatrati na Zajedničkoj komisiji osnovanoj u skladu sa članom 6.

STUPANJE NA SNAGU

Član 14

(I) Ovaj Sporazum podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju shodno uslovima koje predviđa relevantno zakonodavstvo Ugovornih strana. Zvanično obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju deponuje se kod Depozitara.

(II) Ovaj Sporazum stupa na snagu tridesetog dana od deponovanja trećeg zvaničnog obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju za one Ugovorne strane koje su deponovale svoje zvanično obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

(III) Za svaku Ugovornu stranu koja svoje zvanično obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju deponuje nakon datuma deponovanja trećeg zvaničnog obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, ovaj Sporazum stupa na snagu tridesetog dana od dana kada ta Ugovorna strana deponuje svoje zvanično obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

(IV) Sjeverna Makedonija nastupa kao Depozitar i obavještava sve Ugovorne strane o obavještenjima primljenim shodno ovom članu i bilo kom drugom aktu ili obavještenju u vezi sa ovim Sporazumom.

Član 15

Ukoliko se jedna Ugovorna strana povuče iz ovog Sporazuma, Sporazum prestaje da važi samo u odnosu na tu Ugovornu stranu u roku od 30 dana od dana deponovanja obavještenja o tome kod Depozitara.

Član 16

Povlačenje iz ovog Sporazuma nema nikakvog uticaja na:

- (a) Odluke o priznavanju koje su prethodno donesene shodno odredbama ovog Sporazuma;
- (b) Postupke ocjenjivanja u svrhe priznavanja koji su još u toku shodno ovom Sporazumu.

Član 17

Ovaj Sporazum sačinjen je na engleskom jeziku u jednom originalnom primjerku, koji ostaje u posjedu Depozitara. Svaka Ugovorna strana dobija po jedan ovjereni primjerak Sporazuma.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori".